

บทที่ ๒

ภาพรวมนโยบายพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

เพื่อให้เห็นภาพรวมของนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กก่อนที่จะพิจารณาผลการศึกษา
ในบทนี้จะเสนอลักษณะนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำ กระบวนการจัดทำโครงการ การสนับสนุนงบประมาณ และการบริหารโครงการ ตลอดจนสรุปโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กของจังหวัดสงขลา

ลักษณะนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

การที่ลักษณะการผลิตของชาวไทยเป็นการผลิตด้านเกษตรกรรม และมีพื้นที่ของประเทศ
อีกมากที่มีสภาพภูมิศาสตร์ที่ไม่เหมาะกับการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน
ชลประทาน การแก้ไข้ปัญหาเรื่องน้ำในพื้นที่เหล่านี้ จึงต้องถិតค้นวิธีใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้มีแหล่งน้ำ
กระจายครอบคลุมพื้นที่ให้ทั่วถึงโดยเร็ว รัฐจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก
ขึ้น กล่าวโดยสรุป รัฐบาลมีนโยบาย เพื่อจัดหาแหล่งน้ำให้แก่ประชาชนในชนบท ที่อยู่นอกเขตพื้นที่
ชลประทาน และมีความขาดแคลนน้ำ ให้ได้มีน้ำใช้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อสนองความ
ต้องการขั้นพื้นฐานในลักษณะนี้

๑. เพื่อให้สามารถเสริมการขุดน้ำ หรือปลูกพืชได้อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปี
๒. เพื่อมีน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค
๓. เพื่อมีน้ำสำหรับการเลี้ยงสัตว์
๔. เพื่อมีน้ำสำหรับการปลูกพืชผักในฤดูแล้งไว้กินได้
๕. เพื่อมีน้ำสำหรับการเลี้ยงปลาในหมู่บ้าน (๑)

(๑) ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ คู่มือระบบบริหารการพัฒนาชนบท (กรุงเทพฯ
ทางหุ้นส่วนโรงพิมพ์ยูนิเทคโปรดักชั่น จำกัด ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) หน้า ๘๘

รัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณต่อโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อให้บรรลุนโยบายดังกล่าว โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- ๑. การริเริ่มโครงการมาจากความต้องการของราษฎร
- ๒. การก่อสร้างโครงการ ใ้ยึดถือความถูกต้องตามหลักวิชาการ และให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรมากที่สุด

๓. การบำรุงรักษาและการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่ยากและสำคัญที่สุด ให้เป็นหน้าที่ของกรมการปกครองโดยตรง โดยความร่วมมือทางวิชาการจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (๑)

เมื่อพิจารณาแผนนโยบาย และแนวทางการพัฒนาดังได้กล่าวแล้ว เราจะพบว่า การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กมีขอบเขตกว้างขวาง สามารถจัดทำได้หลายลักษณะ และเปิดโอกาสให้หน่วยงานหลายหน่วยงานเข้าเกี่ยวข้อง ดังจะเห็นได้ว่า ได้กำหนดกิจกรรมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กไว้ว่า หมายถึง งานและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น อ่างเก็บน้ำ ชุดลอกหนอง บึงธรรมชาติ ชุดสระเก็บน้ำ เก็บกักน้ำในลำน้ำธรรมชาติ ทดและผันน้ำ สูบน้ำ คลองส่งน้ำ ขอน้ำดิน ขอน้ำบาดาล ระบายน้ำออกจากลุ่มน้ำ อ่างกั้นน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก ป้องกั้นน้ำเดิม และปรับปรุงพื้นที่ชายทะเล เพื่อการเพาะปลูก เขื่อนเก็บกักน้ำ อาคารระบายน้ำล้น ท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ฝาย ประตูระบายน้ำ สถานีสูบน้ำ คลองระบายน้ำ กั้นกั้นน้ำ และท่อระบายน้ำ (๒) เป็นต้น

(๑) จากบันทึกผลการประชุมการประชุมการระสานงาน และเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เมื่อ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลักษณะโครงการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้จะต้องมีขนาดเล็ก กล่าวคือ เป็นโครงการที่ใช้
งบประมาณไม่เกิน ๕ ล้านบาท และเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้เสร็จภายใน
๑ ปี อันเป็นวิธีที่เหมาะสมในการกระจายการจัดหาแหล่งน้ำให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว

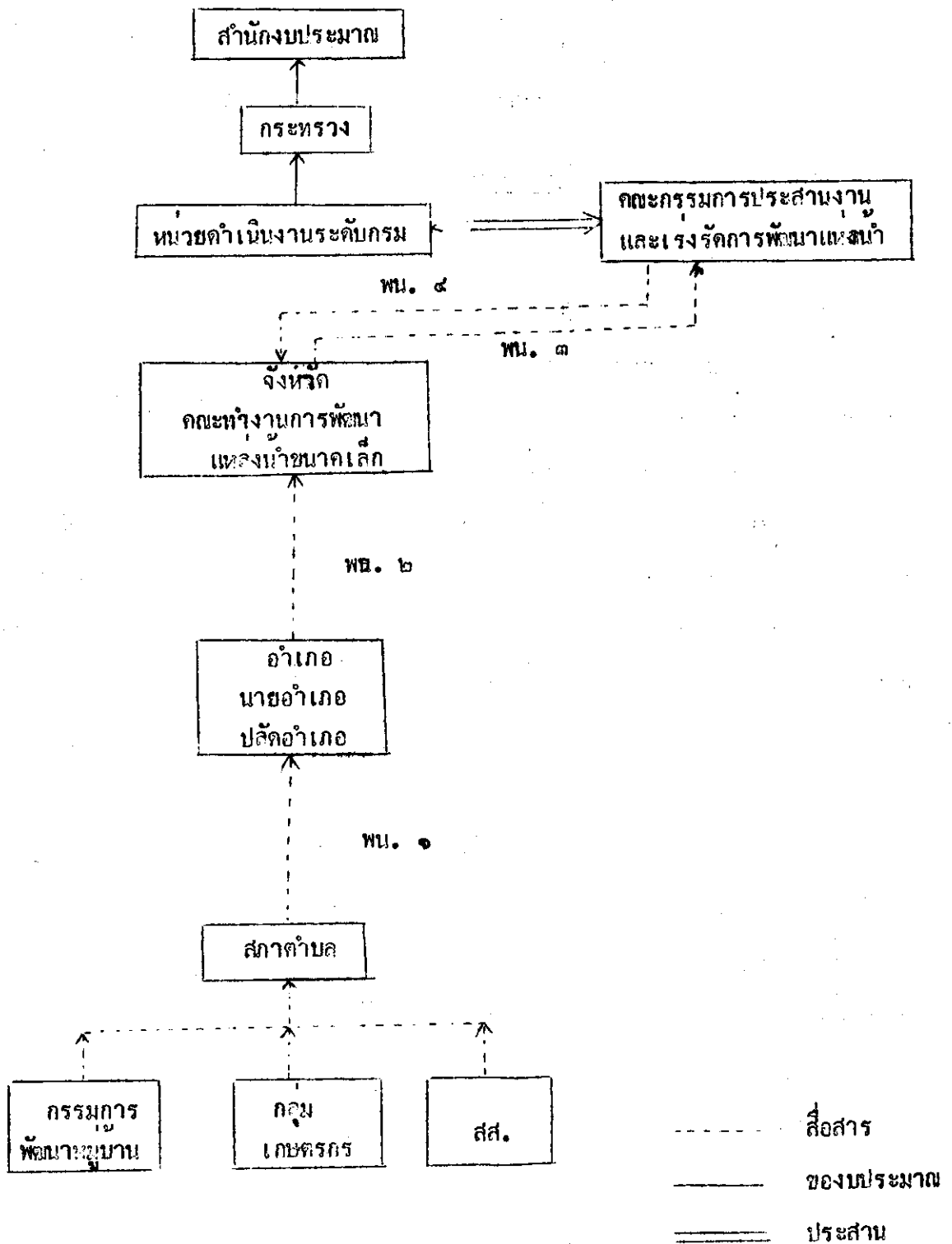
การเสนอโครงการและการสนับสนุนงบประมาณ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีหลายหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการตามนโยบายการพัฒนา
แหล่งน้ำขนาดเล็ก รวมทั้งการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการเสนอโครงการ ดังนั้น
จึงจำเป็นต้องกำหนดกระบวนการในการเสนอโครงการ การจัดทำคำขอของงบประมาณ และการ
ประสานงานขึ้นมาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่อีกหนึ่งชุด
คือ คณะกรรมการประสานงาน และเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ (ต่อไปจะเรียกว่าคณะกรรมการ
ประสานงาน) ซึ่งกรรมการชุดนี้ จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
เป็นกรรมการกลาง ซึ่งนอกจากงานประสานงานแล้ว ยังมีบทบาทรวบรวมศึกษา และวิเคราะห์
ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจัดทำเป็นนโยบาย โครงการและแผนปฏิบัติงาน และมีบทบาทในการประเมินผล
การปฏิบัติงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาแหล่งน้ำ (๑)

นอกจากคณะกรรมการประสานงานฯ แล้ว ยังมีหน่วยงานอีกหลายหน่วยที่เกี่ยวข้อง
ทั้งในการเสนอโครงการ การจัดตั้งงบประมาณและดำเนินการก่อสร้าง เช่น อำเภอ จังหวัด
และหน่วยดำเนินการระดับกรมจำนวน ๑๑ หน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยดำเนินการเหล่านี้
ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเหล่านั้นเสียเอง อาจมีโครงการบาง
ลักษณะที่การจ้างเหมา หรือการเช่าเครื่องจักร และใช้แรงงานราษฎร รูปแบบการขอโครงการ
พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้ (๒)

(๑) คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๔/๒๕๒๒ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เรื่องการ
แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ

(๒) เป็นรูปแบบที่ใช้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕

จากแผนภูมิการเสนอโครงการตามข้างบนนี้ จะพบว่าผู้ขอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กอาจเป็นองค์กร หรือกลุ่มเกษตรกรก็ได้ กล่าวคือ เกษตรกรหลายคนรวมกันเป็นกลุ่ม หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิขอโครงการโดยอ้างอิงความจำเป็นที่ต้องมีโครงการ พร้อมทั้งยอมรับเงื่อนไขเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน การดูแลรักษา การบริหารโครงการ แล้วเสนอคำขอโครงการต่อสภาตำบล

สภาตำบลเมื่อรับคำขอโครงการแล้ว จะนำมาพิจารณาและจัดทำเป็นคำขอโครงการของตำบลตามแบบ พน. ๑ แล้วเสนอต่อไปยังอำเภอท้องที่ (แบบปอร์ม พน. ที่ใช้ในการเสนอโครงการ โปรดดูในผนวก ก)

อำเภอท้องที่ซึ่งนำเอาคำขอโครงการจากตำบลในความรับผิดชอบมาพิจารณา โดยดำเนินการสำรวจและจัดทำรายละเอียดเบื้องต้น พิจารณากลับตรง และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของโครงการไว้ในแบบ พน. ๒ ซึ่งการจัดทำในขั้นนี้อาจขอความช่วยเหลือจากผู้ชำนาญการจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้ จากนั้นก็เสนอโครงการในแบบ พน. ๒ ไปยังจังหวัด

จังหวัดโดยคณะกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จะนำโครงการใน พน. ๒ มาพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ทางเทคนิค และความพร้อมของโครงการตามหลักเกณฑ์ของหน่วยดำเนินการ แล้วเสนอให้จังหวัดพิจารณาอนุมัติ จากนั้นก็นำโครงการในรูป พน. ๓ เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการประสานงานฯ ซึ่งจะเป็นหน่วยประสานงานกับหน่วยดำเนินการจัดทำคำของบประมาณจากสำนักงานฯ งบประมาณต่อไป

หลักเกณฑ์การพิจารณาสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณ

หลักเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

ที่เสนอใน พน. ๓ นั้น มีดังนี้

- ๑. เป็นโครงการที่ผ่านขั้นตอนตาม พน. ๑ พน. ๒ และ พน. ๓
- ๒. เป็นโครงการที่มีสภาพภูมิประเทศเหมาะสมทางเทคนิค ตามประเภทที่เสนอขอมา

๓. เป็นโครงการที่ไม่มีปัญหาเรื่องที่ดิน กล่าวคือ

- (ก) ถ้าเป็นโครงการอ่างเก็บน้ำ ราษฎรที่เป็นเจ้าของที่ดินที่จะก่อสร้าง และที่จะถูกน้ำท่วม จะต้องยินยอมยกที่ดินให้โดยไม่มีเงื่อนไข
- (ข) ถ้าเป็นโครงการขุดลอกหนองบึงธรรมชาติ จะต้องมีส่วนสำหรับที่ดินใน บริเวณใกล้เคียง
- (ค) ถ้าเป็นโครงการเจาะบ่อน้ำบาดาล จะต้องมีคนมาให้รถบรรทุกเครื่องมือเจาะ เข้าถึงพื้นที่ได้
- (ง) ในกรณีที่ เป็นโครงการที่อยู่อาศัยระดับติดขอบของกรมป่าไม้ ให้จังหวัดทำ ความตกลงการใช้ที่ดินกับกรมป่าไม้ให้เรียบร้อยก่อน

นอกจากนี้ การสัมมนาโครงการที่จังหวัดเสนอมาขงหน่วยงานดำเนินการมีข้อกำหนด เกี่ยวกับสถานที่โครงการหรือวงเงินงบประมาณ เป็นหลักเกณฑ์เฉพาะ คือ

๑. โครงการที่เสนอกรมชลประทาน จะต้องไม่อยู่ในพื้นที่เขตโครงการชลประทาน ขนาดกว้างหรือขนาดใหญ่ และใช้งบประมาณในการก่อสร้างน้อยกว่า หรือประมาณ ๕ ล้านบาท
๒. โครงการที่เสนอสำนักงานพลังงานแห่งชาติ จะต้องไม่อยู่ในพื้นที่เขตโครงการ ของกรมชลประทาน ทั้งที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว หรือกำลังก่อสร้าง หรือมีแผนจะก่อสร้าง
๓. โครงการที่เสนอกรมพัฒนาที่ดิน จะต้องเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณในการสร้าง ในวงเงินน้อยกว่าหรือประมาณ ๕ ล้านบาท
๔. โครงการที่เสนอศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ จะต้องเป็นโครงการที่ใช้บ- งบประมาณไม่เกิน ๒ ล้านบาท^(๑)

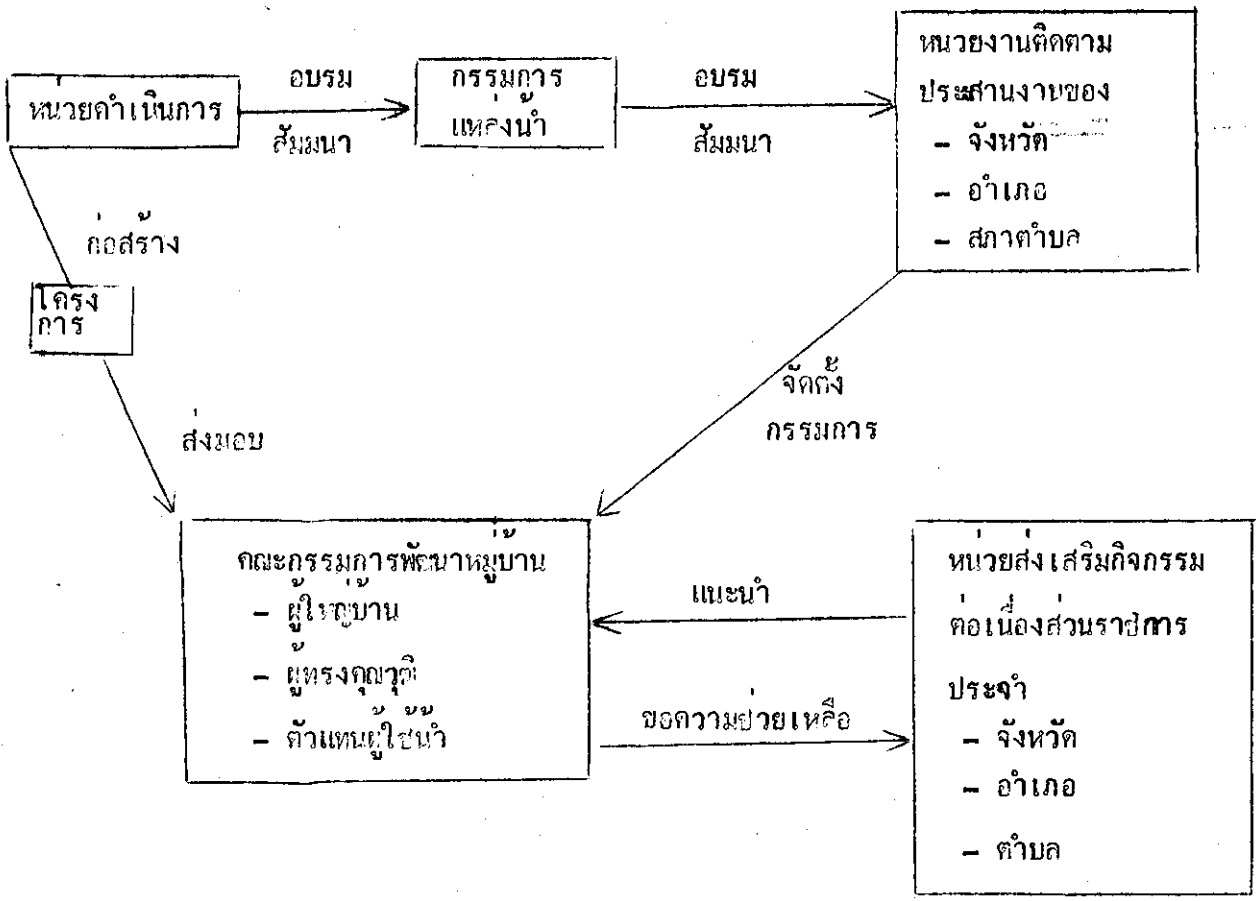
(๑) คณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ กรอบนโยบาย การ

ประสานงานและพัฒนาจังหวัดประจำกับแผนกระทรวง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๘ หมวดการพัฒนา แหล่งน้ำ หน้า ๕-๖ (เอกสารโรเบียว)

หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้จะนำไปเป็นกรอบนโยบายที่จังหวัดต่าง ๆ จะเสนอ
แนะให้กับหน่วยระดับกลางต่อไป

การบริหารโครงการให้เกิดประโยชน์

อาจกล่าวได้ว่า นโยบายพัฒนาแหล่งน้ำได้กำหนดให้องค์กรระดับตำบล หมู่บ้านเป็นหน่วย
รับผิดชอบบริหารโครงการให้เกิดประโยชน์ แทนที่จะเป็นหน่วยงานราชการระดับจังหวัด หรืออำเภอ
เช่นนโยบายด้านอื่น ดังนั้นรูปแบบการบริหารโครงการให้เกิดประโยชน์ จึงมีรูปแบบพิเศษดังต่อไปนี้^(๑)

(๑) ศูนย์ประสานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ คู่มือระบบบริหารการพัฒนาชนบท (กรุงเทพฯ
มหานคร ทางหนังสือพิมพ์ในเครือไรต์ติ้ง จำกัด) หน้า ๘๑

จากแผนภูมิดังกล่าวนี้พบว่า คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านจะเป็นองค์กรสำคัญที่รับผิดชอบบริหารโครงการที่ได้รับมอบจากหน่วยดำเนินการ และในทางปฏิบัติแล้ว คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านมีหน้าที่ร่วมจัดตั้งคณะกรรมการชั้นสูงหนึ่งต่อหนึ่งโครงการ เพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษา และบริหารจัดการใช้น้ำจากโครงการให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้วยความยุติธรรม และไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทเกี่ยวกับการใช้น้ำของเกษตรกรในเขตโครงการ กรรมการชุดนี้มักใช้ชื่อว่า กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ ในหลักการแล้ว กรรมการชุดนี้จะเป็นผู้กำหนดระเบียบการใช้น้ำ บทลงโทษ วิธีการบำรุงรักษา และซ่อมแซมโครงการ และการระดมทุนเพื่อใช้ดำเนินการ ดังตัวอย่างระเบียบกลุ่มผู้ใช้น้ำในผนวก ข องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยดำเนินการ หน่วยงานติดตามประสานงานระดับต่าง ๆ นั้น มีบทบาทในการก่อสร้างโครงการ หรือไม้ก็สนับสนุนในช่วงหลังจึงมีการส่งมอบโครงการให้กับกรรมการหมู่บ้าน เช่น แนะนำแนวทางการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือตั้งกรรมการอื่น ๆ

การจัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง

แม้ว่าในภาพรวมแล้ว นโยบายพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กลงที่จะจัดหาเงินเพื่อการเกษตร และเพื่อการบริโภค ให้กับประชาชนในชนบทก็ตาม แต่โครงการพัฒนาแหล่งน้ำนี้ ๆ จะมีศักยภาพในการก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าไปเท่านั้น ย่อมเป็นการดียิ่งขึ้น ดังนั้นในแผนภูมิการบริหารโครงการให้เกิดประโยชน์ จึงได้กำหนดให้มีหน่วยสนับสนุน เรียกว่า หน่วยส่งเสริมกิจกรรมต่อเนื่อง เบ็ดเสร็จ ซึ่งประกอบด้วยปลัดอำเภอ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตำบลเป็นหัวหน้า ข้าราชการจากหน่วยดำเนินการที่ก่อสร้างโครงการนั้น พัฒนาการประจำตำบล เกษตรตำบล และเจ้าหน้าที่นายอำเภอเห็นสมควร

หน่วยส่งเสริมกิจกรรมต่อเนื่อง เบ็ดเสร็จนี้ มีหน้าที่รับผิดชอบให้คำแนะนำ และให้ความรู้ทางวิชาการแก่ราษฎร และคณะกรรมการระดับต่าง ๆ แคว้นแต่กรณี เกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาการใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา และการปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งน้ำขนาดเล็ก (๑) กิจกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นับได้ว่าเป็นบทบาทด้านสนับสนุนที่สำคัญ ซึ่งถ้าไม่มีการดำเนินงาน หรือดำเนินงานไม่เต็มที่ ย่อมส่งผลกระทบต่อให้มีการใช้ประโยชน์จากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กได้ไม่เต็มที่

จากการประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาแหล่งน้ำเมื่อ เดือนกันยายน ๒๕๒๗ ที่ประชุมได้เสนอแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อให้ถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน (๒) แนวทางปฏิบัติดังกล่าวนี้ ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับขอบเขตกาทำกิจกรรมต่อเนื่อง รูปแบบและขั้นตอนการดำเนินงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งบรรจुरายละเอียดสมบูรณ์เพื่อสำหรับช่วยปฏิบัติ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

การบำรุงรักษาและซ่อมแซมโครงการ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กมีหลายประเภท แต่ละประเภทใช้งบประมาณเพื่อการก่อสร้างแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีโครงการอีกหลายประเภท ที่การบำรุงรักษาและซ่อมแซม บางระดับเกินขีดความสามารถของราษฎร แต่เพื่อให้ราษฎรได้มีความรู้สึว่า การก่อสร้างโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กนั้น ๆ อันที่จริงก็คือ การนำภาวดีของราษฎรมาใช้ จึงสมควรให้ความสนใจช่วยบำรุงรักษา เช่น สมบัติคน ดังนั้น ราษฎรจึงควรมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา และซ่อมแซมโครงการในเขตพื้นที่ของตน ในบางระดับรัฐบาลจึงกำหนดแนวทางการบำรุงรักษาโครงการ

- (๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารการใช้น้ำและการบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๒๕
- (๒) สำนักงานคณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ ระเบียบคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก (สิงหาคม ๒๕๒๘)

พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยยึดหลักการที่เรียกว่าหลัก "สามประสาน" กล่าวคือ การบำรุงรักษา
โครงการนี้ รัฐบาลโดยสำนักงานประมง จะจัดสรรเงินงบประมาณส่วนหนึ่งในรูปแบบเงินอุดหนุน
สหรับกับงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเงินสมทบจากองค์กรราษฎรในสัดส่วน
ดังนี้คือ รัฐบาลร้อยละห้าสิบ หองถิ่นร้อยละสามสิบ ประชาชนร้อยละยี่สิบ ทั้งนี้โดยมีเงื่อน
ไข จากขนาดความเสียหายที่จะต้องบำรุงซ่อมแซมเป็นตัวกำหนด กล่าวคือ

๑. ถ้าวงเงินค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและซ่อมแซมไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท ให้เป็น
หน้าที่รับผิดชอบของกลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือกรรมการหมู่บ้านที่จะหาเงินจำนวนนี้มาใช้จ่ายเอง

๒. การบำรุงรักษาซ่อมแซมโครงการที่มีวงเงินเกิน ๕,๐๐๐ บาท และไม่เกิน
๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยจัดทำ
เป็นโครงการ ขอการสนับสนุนงบประมาณจากกรมการปกครอง ทั้งนี้กลุ่มผู้ใช้น้ำจะต้องสมทบงบ
ประมาณร้อยละยี่สิบ

๓. การบำรุงรักษาซ่อมแซมที่มีวงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบ
ของหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยให้จังหวัดดำเนินการขอรับการสนับสนุนตามรูปแบบ พน ปกติ
เสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการประสานงานฯ(๑)

เนื่องจากการบำรุงรักษา ซ่อมแซมและปรับปรุงที่มีวงเงินเกิน ๕,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน
๑๐๐,๐๐๐ บาท และที่มีวงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต้องจัดทำเป็นโครงการ ดังนั้นจึงมีขั้นตอน
ดำเนินการคล้ายคลึงกับการขอโครงการใหม่ กล่าวคือ เมื่อสภาตำบลรับคำร้องจากหมู่บ้าน หรือ
จากกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว ก็มาจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังใส่ใน พน ๑ จากนั้นก็ส่งให้กับอำเภอ
พิจารณา ซึ่งอำเภอจะพิจารณาเสนอโครงการที่มีความเป็นไปได้ใส่ในแบบ พน ๒ ไปยังจังหวัด
จากนั้นจังหวัดจึงเสนอโครงการในแบบ พน ๓ เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่อไป

(๑) สำนักงานคณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กของจังหวัดสงขลา

เพื่อให้เห็นภาพรวมของควมพยายามแก้ไข น้ำกินน้ำใช้ในจังหวัดสงขลา ในส่วนนี้
จะเสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กที่ได้รับอนุมัติ ให้ดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๒๖
ถึงปีงบประมาณ ๒๕๒๘ ดังตารางต่อไปนี้

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จังหวัดที่ได้รับอนุมัติงบประมาณปี ๒๕๒๖-๒๕๒๘

ประเภทโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๒๖		ปีงบประมาณ ๒๕๒๗		ปีงบประมาณ ๒๕๒๘	
	จำนวน	เงิน(บาท)	จำนวน	เงิน(บาท)	จำนวน	เงิน (บาท)
๑. โครงการอ่างเก็บน้ำ	๑	๑,๐๗๒,๖๘๔	-	-	๒	๕,๒๐๐,๐๐๐
๒. โครงการฝายทดและต้นน้ำ	๒	๔,๒๖๑,๐๐๐	-	-	๒	๖,๐๐๐,๐๐๐
๓. โครงการสระเก็บน้ำ	-	-	๔	๑,๓๒๙,๙๐๐	๕	๒,๙๐๑,๔๘๙
๔. โครงการขุดลอกคลองส่งน้ำ สระหนอง	๓	๑,๖๙๐,๕๐๐	๔	๓๖๓,๖๒๖	๔	๑,๕๕๑,๒๘๒
๕. โครงการบ่อน้ำบาดาล	๑๓	๙๓๖,๐๐๐	๑๒	๘๖๔,๐๐๐	๑๙	๑,๓๑๒,๙๐๐
๖. โครงการบ่อน้ำตื้น	๙	๕๖,๐๐๐	๑๔	๑๒๐,๙๖๐	๔	๕๒,๕๐๐
๗. โครงการเหมืองส่งน้ำ	๒	๑๕๗,๐๐๐	๑	๑๕,๓๑๐	-	-
๘. ประปาหมู่บ้าน	๓	๙๐,๐๐๐	๕	๑๗๕,๐๐๐	-	-
๙. โครงการสูบน้ำพลังไฟฟ้า	๑	๕,๑๙๗,๕๒๘	-	-	-	-
๑๐. อื่น ๆ (ทำนบปลา ขุดลอกสระเพื่อเลี้ยงปลา ถึง กสส. ๑๕๐) ^๓	๒	๖๘๐,๐๐๐	-	-	๑	๒๖๑,๕๐๐
รวมทั้งสิ้น	๓๖	๑๔,๑๕๐,๖๒๒	๕๐	๒,๘๖๘,๘๕๐	๓๗	๑๗,๒๖๙,๕๗๑

ที่มา ๑. สำนักงานคณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ บัญชี พน. ๔ ปีงบประมาณ ๒๕๒๖-๒๕๒๘

๒. สำนักงานจังหวัดสงขลา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๖-๒๕๒๘

จากตารางจะพบว่าโครงการที่ใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เช่นการสร้างฝาย
 ทดน้ำ อ่างเก็บน้ำ จะมีเป็นจำนวนน้อย ทั้งนี้เพราะว่าพื้นที่ที่จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ
 ขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นที่ราบชายทะเล เช่นอำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ เป็นต้น ดังนั้นโครง
 การ ที่จัดทำเป็นจำนวนมาก จึงอยู่ในลักษณะโครงการขุดบ่อบาดาล บ่อน้ำตื้น และขุดหรือขุดลอก
 สระน้ำ นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ามีโครงการที่มีงบประมาณเกิน ๕ ล้านบาทอยู่หนึ่งโครงการ
 ซึ่งเป็นโครงการของสำนักงานพลังงานแห่งชาติ